

Kartverket

Rapport 2024

Emne	<i>Midler til arbeid med universell utforming 2024</i>
Dato	15.01.2025
Enhet	Grunndata

1. Regional Kartlegging

Bakgrunn

Kartverket sendte den 27.2.2024 en e-post til kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn og informerte om muligheten til å søke om midler til regional kartlegging av tilgjengelighet i 2024, samlet ramme på 1,14 mill. kr. Søknaden skulle rettes direkte til Kartverket. Kartverket står ansvarlig for søknadsprosessen, opplæring, support gjennom arbeidsperioden og kontroll av rapportering. Samme informasjonen ble også delt via hjemmesider og nyhetsbrev fra KDD, BUFDIR og KS.

Søknadsfasen

I løpet av april tok Kartverket imot 30 søknader fra kommuner og fylker, det ble søkt om i alt 2,4 mill. kr. 28 prosjekter ble godkjent og det ble innvilget 1,14 mill. kr, som skulle utbetales i 2 trinn, 40% etter levert fullstendig prosjektbeskrivelse og deltakelse på registreringskurs, 60% etter levert sluttrapport.

fylke	kommune	tema	bevilget
Agder	x	friluft	65 000
Akerhus	NMBU	friluft - park	30 000
Akershus	Lillestrom	tettsted, friluft	45 000
Akershus	Ullensaker	tettsted	45 000
Buskerud	Flesberg	friluft	30 000
Buskerud	Kongsberg	friluft	40 000
Finnmark	Alta	tettsted	40 000
Finnmark	Sør-Varanger	friluft, tettsted	30 000
Innlandet	Dovre	friluft, tettsted	30 000
Innlandet	Hamar	tettsted	40 000
Innlandet	Ringsaker	friluft	30 000
Møre og Romsdal	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal	friluft	50 000
Møre og Romsdal	Volda	tettsted	30 000
Nordland	Alstahaug	tettsted	30 000
Nordland	Lofoten Friluftsråd	tettsted, friluft	50 000

www.kartverket.no

Kartverket landdivisjonen Besøksadresse: Kartverksveien 21, Hønefoss. Postadresse: 3507 Hønefoss,

Telefon: 32 11 81 00 Telefaks: 32 11 81 01 E-post: post@kartverket.no Organisasjonsnr: 971 040 238

Nordland	Trollfjell Friluftsrådet	tettsted, friluft	50 000
Rogaland	Jæren Friluftsrådet	friluft	40 000
Troms	Tromsø	tettsted, valglokaler	30 000
Trøndelag	Stjørdal	tettsted, friluft	45 000
Trøndelag	Trondheim	tettsted	75 000
Vestfold	x	tettsted, friluft	65 000
Vestland	Bergen	friluft	40 000
Vestland	x	friluft	40 000
Vestland	Kinn	friluft	40 000
Vestland	Ullensvang	tettsted	30 000
Vestland	Årdal	friluft	30 000
Østfold	Halden	tettsted	40 000
Østfold	Våler	friluft	30 000
		SUM	1 140 000

Prosjektfasen

I første halvdel av mai ble kartleggingsomfang, -metode og -periode avklart med alle prosjektdeltakere. I løpet av mai/juni samlet Kartverket deltakere til 3 nettbasert kurs og 2 fysisk kurs (Oslo, Trondheim) om kartleggingen og innføring i registreingsverktøyet (APP).

Etter kursene satte alle deltakerne kartleggingen i gang og Kartverket kvalitetssikra fortløpende data.

I løpet av november ble det gjennomført 1 debrifing møte med Trondheim. I slutten av november har 28 av 28 deltakere fra 2024 sluttført sine prosjekter og alle disse har levert sin sluttrapport. 2 deltaker brukte en del mindre midler enn budsjettet (Lillestrøm og Ullensvang kommune).

Økonomi

Per 31.12.2024 har prosjektdeltakere fakturert Kartverket for **1.124.919 kr.**

Erfaring/rapportering fra enkelte deltakere (utvalg)

Agder fylkeskommune

Arbeidet med kartlegging av tilgjengelighet og universell utforming i friluftslivsområder har bidratt til mer kunnskap og oversikt over tilstand i disse områdene. Dette gir et godt grunnlag for forbedring av tilgjengeligheten både av vei og fasiliteter langs turområdene, slik at det kan blir tilgjengelig for alle...

I forbindelse med kartleggingen opplevde vi i perioder problemer med opplasting av bilder og data (spesielt i områder med dårlig nett) underveis i kartleggingen. Det var ikke alltid dataene ble lagret (feilmelding fra server), og dette krevde mye ekstraarbeid ved å måtte legge inn data og bilder på nytt. "Kartleggings-appen" fungerte ikke alltid optimalt.

Vestfold fylkeskommune / Oslo friluftsråd (OF)

Gjennom dialog med fylket og kommunen har OF bidratt til at kommunen har fått kjennskap til og fått mulighet til å prioritere kartgrunnlaget «Tilgjengelighet» fra Norgeskart i sine planer. Kommunen får mulighet til å bruke dette arbeidet i informasjonsarbeid og oppgradering av områder/turveier. Dette arbeidet har gitt kommunen økt oversikt og bidratt til informasjonsformidling knyttet til universell utforming i forhold til friluftsliv.

Vestland fylkeskommune

Som i tidlegare år har hovudmålsettinga knytt til effekt mål i vårt kartleggingsprosjekt vore å auke fokuset på universell utforming i friluftsområde. Bakgrunnen for denne målsettinga er ei ambisjon om at turvegar og friluftslivsområde skal gjerast meir tilgjengelege for alle uavhengig av funksjonsnivå. Vi ønskjer å auke fokuset på dette, både internt i fylkeskommunen, men og eksternt blant kommunane og organisasjonane som vi samarbeider med.

Årlege kartleggingar bidreg til å halde på fokuset på universell utforming og tilgjengelegheit i friluftslivsområde. Kartleggingsrapporten blir lagt fram politisk i fylkesutvalet for Kultur, idrett og inkludering. På denne måten bidreg kartlegginga og til auka kunnskap og bevisstgjerjing hos politikarane.

Lofoten Friluftsråd

Vi ser at generelt er det store utfordringer med tilgjengelighet i kommunene. Selv nye bygg og anlegg sliter med å oppfylle kravene for god tilgjengelighet. Det virker ofte som om det er forsøkt å legge til rette for tilgjengelighet, men at det kanskje mangler kunnskap om hva som ligger i begrepet.

Gjennom kartleggingen vi i hvert fall sett, at det er noen feil og mangler som går igjen mange plasser. Ofte er det bare små justeringer som må til for å forbedre tilgjengeligheten, som f.eks. en annen benktype for sittegrupper eller bedre kontrastfarge på trapper og inngangsdører på bygg. Vi tror at rapportene som utarbeides på bakgrunn av kartleggingen vil være et nyttig verktøy for kommune, og i hvert fall være med til å sette fokus på utfordringene som finnes med tilgjengelighet.

Alta kommune

Det er lagt en streng, men riktig vurderingsnorm til grunn, etter vårt syn. Dersom dette ikke gjøres er kartleggingen overflødig.

Kartleggingen har gitt oss en nyttig og detaljert oversikt som vi vil bringe videre overfor egne avdelinger i kommunen og eksterne parter som vi vil invitere oss inn til et dialogmøte med. Samtidig vil ansatte ved Planavdelingen, Byggesaksavdelingen og vår egen avdeling for kommunale bygg (drift og utvikling av kommunale bygg) kunne få tilgang til resultatene for å se til at prosjekter som allerede inngår i områder som er kartlagt også blir fulgt opp med tanke på oppretting og bedre tilgjengelighet.

Flesberg kommune

Man har fått på plass et mye mer omfattende kunnskapsgrunnlag enn hva man hadde fra tidligere, hvilket var ett av de mest sentrale målene for prosjektarbeidet. Internt har arbeidet blitt en «øyeåpner» hva angår tilrettelegging og universell utforming, og vi ser at vi har mye potensiale for forbedring på alle arenaer. Dette blir viktig informasjon å ta med seg videre.

Videre har både folkehelse og teknisk etat vært involvert, hvilket var for å sikre en bredere forankring til arbeidet og senere bruk av kunnskapsgrunnlaget.

Stort sett har kartleggingsprosessen gått fint uten store hindringer. Det som har dukket opp av utfordringer har stort sett handlet om teknikken som har sviktet noe underveis, eksempelvis som da

dekningen viste seg å være noe ustabil underveis og prosjektmedarbeideren ikke hadde lagret bilder underveis på mobilen.

Halden kommune

Prosjektet har vært nyttig, og resultatene vil benyttes i videre arbeid. Å kartlegge to sammen, tverrfaglig og tverretattlig, erfarer vi er viktig. Da blir det kompetanseoverføring av selve kartleggingsprogram-met og av tilgjengelighetsvurderinger for manuell – og elektrisk rullestol og syn. Samtidig har det falt seg naturlig å diskutere valgte løsninger, mulige forbedringer, hvor i prosessen det må gjøres endringer og behovene for de ulike brukergruppene.

Kartleggingene vil bli delt i ulike sammenhenger i kommunen, bl.a. i Ressursgruppa for universell utforming «Leve hele livet» med tverrsektoriell sammensetning og med 3 brukerrepresentanter: Eldrerådet, rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet. I tillegg vil kartleggingen gjennomgå i ressursgruppa for universell utforming, teknisk sektor. Her vurderer vi tiltak og ser på læringspunkter.

Kongsberg kommune

Kongsberg kommune ønsker å utvikle og forvalte arbeidet med universell utforming på en god og varig måte, siden omgivelsene skal være tilgjengelig for alle, uansett ferdigheter og funksjonshemminger. Kommunen har derfor arbeidet aktivt med kartlegging av tilgjengelighet siden 2020, med faglig og økonomisk støtte fra Kartverket.

God opplæring og oppfølging fra Kartverket, i kombinasjon med god metodikk og godt utstyr, har vært en viktig suksessfaktor.

Vi vil spesielt bemerke at kartlaget for tilgjengelighet benyttes aktivt i Utvikling og anleggs daglige arbeid, særlig ved planlegging og gjennomføring av nye tilretteleggingstiltak. Oppsummert har stimuleringsmidlene fra Kartverket hatt stor betydning, små midler har gitt gode resultater, og de positive effektene vil vare i flere år fremover.

Trondheim kommune

Trondheim kommune v/ byplankontoret har i flere år gjennomført kartlegging av universell utforming knyttet til tettsted. Tilskudd fra Kartverket har gjort dette mulig. Trondheim kommune har systematisk kartlagt nye deler av kommunen og har et mål om at hele byen skal være kartlagt med hensyn til universell utforming av tettsted. Trondheim kommune bruker datamaterialet som underlag i videre planlegging og prosjekteringsarbeid. Trondheim kommune er aldersvennlig by, utnevnt av WHO, verdens helseorganisasjon. Resultat fra kartleggingsarbeidet er også viktig data for videre arbeid knyttet til aldersvennlig by.

Kartlegging historisk (enkel søknad om midler fra KDD)

Kommunale deltakere -2015-2024

Fylke	Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oslo	Oslo				1	1		1	1		
Akershus	Lillestrøm										1
Akershus	Ullensaker									1	1
Akershus	Asker						1	1		1	
Akershus	Bærum			1							
Akershus	Eidsvoll					1					
Akershus	Enebakk					1					

Fylke	Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Akershus	Frogn									1	
Akershus	Jevnaker							1			
Akershus	Lunner						1				
Akershus	Nes			1							
Akershus	Nittedal								1	1	
Akershus	Nordre Follo						1	1			
Akershus	Oppegård			1	1	1					
Akershus	Ski		1			1					
Akershus	Ås						1			1	
Buskerud	Flesberg										1
Buskerud	Drammen	1	1								
Buskerud	Hemsedal								1		
Buskerud	Kongsberg						1	1		1	1
Buskerud	Lier				1						
Buskerud	Nesbyen							1			
Buskerud	Ringerike	1	1		1						
Buskerud	Rollag				1					1	
Buskerud	Ål								1		
Østfold	Fredrikstad							1	1		
Østfold	Halden		1			1	1	1	1	1	1
Østfold	Våler										1
Innlandet	Dovre										1
Innlandet	Eidskog				1						
Innlandet	Elverum						1				
Innlandet	Gjøvik				1						
Innlandet	Grue				1						
Innlandet	Hamar									1	1
Innlandet	Nord-Aurdal							1			
Innlandet	Nordre Land			1	1		1	1			
Innlandet	Ringsaker								1	1	1
Innlandet	Våler		1								
Innlandet	Østre Toten					1			1		
Innlandet	Åsnes			1							
Telemark	Bamble					1					
Telemark	Bø			1							
Telemark	Nome										
Telemark	Seljord							1			
Telemark	Skien							1			
Telemark	Tokke					1					
Vestfold	Færder										
Vestfold	Horten				1						
Vestfold	Nøtterøy										

Fylke	Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vestfold	Svelvik				1						
Agder	Arendal			1							
Agder	Lindesnes						1	1			
Agder	Songdalen		1								
Rogaland	Haugesund	1	1			1	1	1			
Rogaland	Sandnes		1								
Rogaland	Stavanger								1		
Vestland	Aurland							1			
Vestland	Bergen		1		1			1		1	1
Vestland	Fitjar							1			
Vestland	Fjell					1					
Vestland	Gloppen				1						
Vestland	Hyllestad			1							
Vestland	Kinn										1
Vestland	Kvinnherad		1					1			
Vestland	Luster						1				
Vestland	Stord				1						
Vestland	Stryn	1									
Vestland	Tysnes						1				
Vestland	Ullensvang										1
Vestland	Ulvik				1				1	1	
Vestland	Vaksdal			1							
Vestland	Voss				1						
Vestland	Øygarden						1			1	
Vestland	Årdal										1
Møre og Romsdal	Herøy		1								
Møre og Romsdal	Sykkylven			1					1		
Møre og Romsdal	Volda										1
Møre og Romsdal	Tingvoll					1					
Møre og Romsdal	Ørskog			1							
Møre og Romsdal	Ålesund				1			1	1		
Trøndelag	Levanger		1								
Trøndelag	Orkland						1				
Trøndelag	Stjørdal										1
Trøndelag	Trondheim				1	1	1	1	1	1	1
Nordland	Alstahaug									1	1
Nordland	Bodø		1						1		
Nordland	Meløy				1						
Nordland	Sortland		1	1							

Fylke	Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nordland	Vefsn			1		1	1				
Nordland	Vågan			1							
Finnmark	Alta								1	1	1
Finnmark	Lebesby			1							
Finnmark	Nordkapp			1		1					
Finnmark	Sør-Varanger							1	1		1
Finnmark	Vadsø			1							
Troms	Tromsø										1
Troms	Torsken		1								
Summe		4	15	17	19	15	16	21	16	16	20

Fylke som selvstendig deltaker - 2015-2024

NB: Friluftsråd og organisasjoner som DNT inngår som fylke.

Fylke	2105	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oslo							1		1	
Akershus		1		1	1			1	1	1
Buskerud	1							1	1	
Østfold						1		1	1	
Telemark						1				
Vestfold	1					1				1
Innlandet								1		
Agder		1								1
Rogaland						1	1		1	1
Vestland	1	1		1	1	1	1	1	1	1
Møre og Romsdal	1					1	1	1	1	1
Trøndelag		1							1	
Nordland			1		1	1	1		3	
Troms			1		1		1	1	1	2
Finnmark		1			1	1		1		
Summe	4	5	2	2	5	8	6	8	12	8

2. Verktøyutvikling, integrasjon i sentral-FKB (SFKB)

Erfaringer fra de siste årene har ført til at Kartverket har i løpet av 2021/22 utviklet et nytt feltverktøy til registrering/oppdatering/håndtering av tilgjengelighetsdata via mobile enheter og via desktop. Verktøyet kan brukes på tvers av alle enheter (IOS, Android, Windows). Alt som kartlegges på mobil i felten kan etterpå enkelt bearbeides videre på kontorets desktop. Verktøyet var en av de første applikasjonen som brukte et nytt brukergrensesnitt (NGIS -OpenAPI) som ble utviklet av Kartverket og Norkart med målet om en enklere direkte forvaltning av kommunale geodata for kommunene (SFKB=sentral felles kartbase). Det er mange innspill fra kommunale brukere som gikk inn i utviklingsarbeidet vårt. Blant annet muligheten for å bearbeide data på desktop på kontoret etter selve registrering i felten. Verktøyet ble tatt i bruk for første gang registreringsperioden 2022. Tilbakemeldinger fra brukere var gjennomgående positive, men det ble oppdaget også en del feil som ble løpende utbedra til hver kartleggings sesong. Til tross av en grundig testing ble starten av sesongen hvert år krevende da først da en testing i stor målestokk starter. I tett samarbeid

mellom Kartverket og verktøyutvikleren klarer vi alltid å korrigere feil i løpet av kort tid. Gjennom kartleggingssesongen 2024 viste deg seg at bildelagring trenger en oppdatering. FTP løsningen som brukes per i dag må skifte ut med en mer moderne løsning. Dette skal skje før starten av kartleggingen sesongen 2025. Kartverket samler inn tilbakemeldingen fra bruker om anvendelighet av verktøyet i løpet av hver kartleggingssesong. Det kom også i 2024 en del ønske om forbedringer som vi skal ivareta i sesongen 2025.

Økonomi- Utvikling 2024

Arrangement	Kostnader
Utviklingsarbeid/vedlikehold feltverktøy (App)	166 000
Test av alternative verktøy	84 000
Utvikling UML-modell	30 000
SUM	280 000

3. Statistikk, indikatorer

Prosjektet ble startet i 2009 med målsetting om å samle inn nøkkelvdiere både i tettsteder og friluftsområder som kunne beskrive graden av tilgjengelighet i disse områdene. Det ble definert et sett med objekter og egenskaper som kunne levere denne informasjonen. I Tettsteder ble det valgt ut veier, inngangspartier, parkeringsområde og parkeringsplasser. Objektkatalogen ble senere utvidet med friluftobjekter.

Hvert år ble tallene rapportert til BUFDIR, der tallene ble brukt til tilstandsanalysen for hele landet. Siden 2017 ble det også hvert år automatisk produsert en tilstandsrapport for hvert fylke og kommune i Norge, både for Tettsted og Friluft. Rapportene kan lastes ned fra [GEONORGE](#) (søk: tilgjengelighet rapporter). Rapportene leveres på ønske av kommuner og fylker i PowerPoint format som gjør det enkelt å gjenbruke tabeller og grafikker for videreformidling i f.eks. i politiske møter.

4. Formidling

Internasjonal

Kartverket deltok med artikler og en presentasjoner om prosjektet «Mapping accessibility i Norway» på en rekke konferanser i den nordiske samarbeidsplattformen om Universal Design som begynte i Oslo 2012 og ble videreført i Lund 2014, York 2016, Dublin 2018, Alto 2021, Brescia 2023 og i Oslo 2024. Konferansen i 2024 var igjen en god mulighet til å presentere Kartverkets prosjekt, utveksle erfaringer og knytte kontakt med kollegaer fra Norge og andre land.

Nasjonalt

Regional Kartlegging

Kartverket holdt 5 kurs om kartleggingen og innføring i registreingsverktøyet (APP). I løpet av november ble det gjennomført 1 debrifing møte med Trondheim, som var en av de største aktører i 2024.

KS

Kartverket deltok og bidro til 4 samlinger fra KS nettverket for universell utforming i Trondheim, Oslo, Sandefjord og Bergen.

BUFDIR

Kartverket deltok på en samling i Nettverk for universell utforming i regional og lokal kollektivtransport fra BUFDIR i Fredrikstad.

Nasjonal mobilitet

Kartverket startet i kooperasjon med ENTUR et initiativ for å skape et tverrsektorielt samarbeid for tilgjengelighet for alle innen mobilitet, både for privat bevegelse og kollektivtransport. Målet er å samle data om tilgjengelighet på et sted. I juni ble det gjennomført en samling i Oslo. Blant deltakerne var representanter fra ulike sektorer som offentlig transport, helse, kartlegging og interesseorganisasjoner, inkludert Ruter, Kolumbus, Transportøkonomisk institutt (TØI), Syklistforeningen, BaneNor, Statens Vegvesen, SSB, BufDir og Helsedirektoratet m.fl.

Økonomi- Formidling 2024

Arrangement	Kostnader
Norge	82 000
Internasjonalt	0
SUM	82 000

5. Samlet økonomi

Kultur- og likestillingsdepartementet stilte i 2024 til rådighet **1,5 mill. kroner** for prosjektet med Tilgjengelighetskartlegging med samme innhold som tidligere år, inkludert formidling av metoden og resultater av denne.

Økonomipost	Kostnader
Kommunal Kartlegging	1 125 000
It-utvikling	280 000
Formidling	82 000
SUM	1 487 000

Molde, 15.01.2024

Sven Michaelis